

STORTINGET

Representantforslag 17 S

(2026–2027)

fra stortingsrepresentantene Frøya Skjold Sjursæther, Marius Langballe Dalin, Siren Julianne Jensen, Oda Indgaard, Ingrid Liland og Lars Lønberg Henriksen

Dokument 8:17 S (2026–2027)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frøya Skjold Sjursæther, Marius Langballe Dalin, Siren Julianne Jensen, Oda Indgaard, Ingrid Liland og Lars Lønberg Henriksen om å lovliggjøre og legge til rette for pluggbare solceller og batterier

Til Stortinget

Bakgrunn

Nordmenn og europeere er rammet av økende og svært volatile energipriser. Forslagsstillerne mener løsningen er å gi folk tilgang på billig, ren og fornybar kraft, inkludert ved å åpne opp for solcelleanlegg som kan plugges rett inn i stikkontakten.

I de siste årene har prisene på solkraft blitt drastisk redusert. Prisen på krystallinske solcellemoduler i Europa falt med 93 pst. fra 2009 til 2023. I 2025 installerte Europa over 65 gigawatt solkraft, og i juni måned var solkraft for første gang den største energikilden i Europa. Med de synkende produksjonskostnadene på sol ser man stor internasjonal vekst i husholdninger som installerer solkraft på egen bolig og produserer strøm til eget forbruk. Deler av denne veksten skyldes såkalte pluggbare solcelleanlegg, også kjent som balkongkraftverk. I Norge har imidlertid veksten i solkraft stagnert, og bransjeaktører har varslet om krise i lang tid. Norge er milevis unna å nå Stortingets mål om 8 TWh innen 2030, og pluggbare solcelleanlegg er nesten ikke-eksisterende.

Pluggbare solcelleanlegg er solcellepaneler som kan plugges rett inn i stikkontakten, normalt uten behov for

elektrisk arbeid. Et pluggbart solcelleanlegg består vanligvis av ett eller flere solcellepaneler, en vekselretter, en ledning og et støpsel. Investeringskostnaden for pluggbare solcelleanlegg er minimale sammenlignet med solcelleanlegg som må installeres, ettersom den største kostnaden knyttet til solceller på tak er monteringskostnaden. Et pluggbart solcelleanlegg kan settes opp uten å gjøre varige endringer i fasaden, og kan tas opp og ned etter behov. Det gjør teknologien nyttig og potensielt kostnadsbesparende for svært mange – inkludert for leietakere og folk som bor i blokk, som ikke har mulighet til å montere solceller på taket eller i hagen. Når anlegget kombineres med et pluggbart batteri, får produsenten tilgang til strøm hele døgnet. Slik fleksibilitet kan gi en betydelig samfunnsgevinst ved å jevne ut effektopper og redusere behovet for energiinfrastruktur, samtidig som produsenten kan velge å bruke egenprodusert strøm de timene strømprisene er høyest.

Pluggbar solkraft rulles ut over hele Europa og Nord-Amerika. 26. april 2024 vedtok den tyske Forbundsdagen og Forbundsrådet Solpakke 1 som avbyråkratiserte og la til rette for blant annet pluggbare solcelleanlegg. Ifølge tyske myndigheter er det allerede i dag registrert over 1,4 mill. pluggbare anlegg, med en samlet effekt på 1,5 gigawatt. 27. august 2026 åpnet Storbritannia for pluggbare solcelleanlegg. Ifølge britiske myndigheter kan anleggene som nå er godkjent, produsere om lag 20 pst. av en vanlig husholdnings elektrisitetsforbruk, og gi en besparelse på 110 britiske pund i året. Sveits gjorde pluggbare solcelleanlegg lovlig allerede i 2014.

Pluggbare solceller og batterier vil kunne redusere husholdningenes strømregning, fjerne effektopper fra strømmettet og redusere behovet for utbygging av annen fornybar energi. Teknologien er også svært nyttig i

beredskapsøyemed. Et komplett pluggbart solsystem med effekt på 800 W, med en markedspris på rundt 5000 kr, produserer nok strøm til å gi en husholdning varm mat og vann i en krisesituasjon. Forslagsstillerne mener beredskapshensynet alene er grunn nok til å satse på pluggbare solceller og batterier i Norge.

Pluggbare solceller og batterier er i praksis forbudt i Norge. Standardiseringskomiteen NK 64 tolker den elektrotekniske standarden NEK 400 dithen at pluggbare solcelleanlegg bare kan benyttes dersom hver enhet kobles til en dedikert kurs som er prosjektert og utført for solcelleanlegg. Dette innebærer normalt bistand fra elektriker og gjør teknologien vesentlig dyrere og mindre tilgjengelig enn i land som Tyskland og Storbritannia, hvor godkjente anlegg kan kobles direkte til vanlige stikkontakter. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har pekt på risiko knyttet til blant annet elektrisk støt, tilbakemating ved strømbrudd, overbelastning, jordfeilvern og manglende produktstandarder. Samtidig viser erfaringene fra andre europeiske land at disse utfordringene kan håndteres gjennom klare produktkrav, standardisering og registreringsordninger.

Forslagene i dette representantforslaget bygger på erfaringer fra Tyskland, Storbritannia og Sveits. Tyskland har etablert en egen regulatorisk kategori for pluggbare solcelleanlegg, fjernet krav om direkte melding til nettselskapene, innført en enkel registreringsordning og styrket rettighetene til leietakere og boligeiere. Storbritannia har på tilsvarende måte regulert pluggbare anlegg gjennom egne sikkerhetskrav, en digital registreringsløsning og forenklinger i plan- og bygningsregelverket.

Det er på tide å gi nordmenn tilgang på ren, billig og fornybar kraft. Forslagsstillerne foreslår derfor at Stortinget ber regjeringen om å fjerne unødvendige restriksjoner og byråkratiske hindre for teknologien, gjøre det enkelt for forbrukere å velge trygge og forskriftsmessige anlegg, styrke rettighetene til utleiere som vil produsere sin egen strøm, og fjerne avgifter på ren energiproduksjon.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for endring av regler og forskrifter for å gjøre det mulig å koble pluggbare solcelleanlegg og batterier som oppfyller fastsatte sikkerhetskrav, direkte til ordinære jordede stikkontakter, uten krav til elektrisk arbeid, innen utgangen av 2027.
2. Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal veileder for sikker kjøp og bruk av pluggbare solcelleanlegg og batterier, som gjør det enkelt for forbrukere å velge trygge og forskriftsmessige modeller, innen utgangen av 2027.
3. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til utvikling av en Norsk Spesifikasjon eller annen nasjonal teknisk standard for pluggbare solcelleanlegg og batterier, med krav som ivaretar elsikkerhet, brannsikkerhet, nettkonformitet og trygg bruk for sluttbrukere, innen utgangen av 2027.
4. Stortinget ber regjeringen etablere en enkel digital registreringsordning for pluggbare solcelleanlegg og batterier, der relevant informasjon automatisk gjøres tilgjengelig for nettselskapene, innen utgangen av 2027.
5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag som gir leietakere, andelseiere og seksjonseiere rett til å installere pluggbare solcelleanlegg, og at dette som hovedregel bare kan nektes når det foreligger saklig grunn. Forslaget skal fremmes i tide til at det kan behandles av Stortinget innen utgangen av 2027.
6. Stortinget ber regjeringen gjennomgå plan- og bygningsregelverket med sikte på å unnta mindre solcelleanlegg fra søknadsplikt, slik at dette enten kan vedtas av regjeringen selv eller behandles av Stortinget innen utgangen av 2027.
7. Stortinget ber regjeringen utrede, med sikte på å innføre, fritak for merverdiavgift for solcelleanlegg og batterier rettet mot private husholdninger. Utredningen skal gjennomføres innen 1. oktober 2027.

13. oktober 2026

Frøya Skjold Sjursæther

Marius Langballe Dalin

Siren Julianne Jensen

Oda Indgaard

Ingrid Liland

Lars Lønberg Henriksen

